

2025

POLITICAL SCIENCE
(Major)

Paper : POL0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

OPTION—A

(Introduction to India's Foreign Policy)

1. Answer the following as directed : $1 \times 8 = 8$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) When was SAARC established?

SAARC কেতিয়া প্রতিষ্ঠা হৈছিল ?

(b) Mention one doctrine under non-alignment foreign policy.

গোষ্ঠী নিৰপেক্ষ বৈদেশিক নীতিৰ অধীনত এটা নীতি
উল্লেখ কৰা ।

(2)

(c) What is the full form of ASEAN?
ASEAN-এর সম্পূর্ণ কাপটো কি ?

(d) Who was the author of the book, *The Pakistan Army*?
The Pakistan Army নামৰ প্রথম লেখক কোন আছিল ?

(e) In which year did India become a member of United Nations?
কোন চনত ভাৰত বাণিসংঘৰ সদস্য হৈছিল ?

(f) Vijaya Lakshmi Pandit was elected as the first woman President of the UN General Assembly.
(Write True or False)
বিজয়া লক্ষ্মী পণ্ডিত বাণিসংঘৰ সাধাৰণ সভাৰ প্ৰথম মহিলা সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল ।
(সঁচ নে মিছ লিখা)

(g) In which year did India and Russia sign the 'strategic partnership'?
কোন চনত ভাৰত আৰু বাহিয়াই 'কোশলগত অংশীদাৰিত' স্বাক্ষৰ কৰিছিল ?

26A/86

(Continued)

(3)

(h) Indo-US Civil Nuclear Deal was signed in the year _____.
(Fill in the blank)

ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তবাট্টৰ অসামৰিক পাৰমাণবিক চূড়ি
____ চনত স্বাক্ষৰিত হৈছিল ।
(বালী ঠাই পূৰ কৰা)

2. Answer any six of the following :

2×6=12

তলত দিয়া যি কোনো ছন্টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Who gave the title of 'Joan of Arc' and to whom?
কোনে 'Joan of Arc' উপাধিটো দিছিল আৰু কাক দিছিল ?

(b) Mention two principles of peaceful co-existence.
শান্তিপূৰ্ণ সহাৰহানৰ দুটা নীতি উল্লেখ কৰা ।

(c) What are the full forms of SAFTA and BBIN?
SAFTA আৰু BBIN-এর সম্পূর্ণ কৰ কি ?

(d) Mention two determinants of India's foreign policy.
ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা নিৰ্ণয়ক উল্লেখ কৰা ।

26A/86

(Turn Over)

(4)

(e) What was the Doklam incident?

ডেকলাম ঘটনা কি আছিল ?

(f) Give any two objectives under 'India's Neighbourhood First' policy.

‘ভারতৰ প্রতিবেশীৰ প্ৰথম’ নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(g) Which country launched the 'Belt and Road Initiative' and in which year?

কোনখন দেশে ‘বেল্ট এণ্ড রোড ইনিশিয়েটিভ’ আৰম্ভ কৰিছিল আৰু কোন চনত কৰিছিল ?

(h) Mention two challenges regarding Indo-Sri Lanka relation.

ভাৰত-শ্ৰীলংকাৰ সম্পৰ্কৰ দুটা প্ৰত্যাহান উল্লেখ কৰা।

(i) What are the full forms of BRICS and IORA?

BRICS আৰু IORAৰ সম্পূৰ্ণ কথ কি ?

(j) Mention two objectives of IMF.

আন্তঃবাণিয় মুদ্রা নিধিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

26A/86

(Continued)

(5)

3. Write short notes on any four of the following : $5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চু টোকা লিবা :

(a) Role of Ministry of External Affairs in India's foreign policy
ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিত বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্রালয়ৰ ভূমিকা

(b) Act East policy
এষ্ট ইষ্ট নীতি

(c) Indus Water Treaty between India and Pakistan
ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজত সিদ্ধু জল চুক্তি

(d) Strategic significance of Russia for India
ভাৰতৰ বাবে বাহ্যিক কৌশলগত গুৰুত্ব

(e) World Bank
বিশ্ব বেংক

(f) India and climate change
ভাৰত আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

(g) Extended neighbourhood
সম্প্ৰসাৰিত চুবুৰীয়া অঞ্চল (দেশ)

26A/86

(Turn Over)

(6)

4. Answer any two of the following questions :

$10 \times 2 = 20$

তলৰ প্ৰশ্নোৰ বি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the basic principles of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ মৌলিক নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Explain Indo-US relationship during the post-Cold War period.

শীতল যুদ্ধৰ পিছৰ সময়চোৱাত ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তবান্তৰ সম্পর্ক ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Examine the role of India in the United Nations.

বাণ্টসংঘত ভাৰতৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

(d) Elaborate on the relationship between India and Pakistan.

ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজৰ সম্পর্কৰ বিষয়ে বিস্তৃত বিবৰণ দিয়া।

(e) Explain the role of PMO in structuring foreign policies in India.

ভাৰতত বৈদেশিক নীতি গঠনত প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কাৰ্যালয়ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

26A/86

(Continued)

(7)

OPTION—B

(Understanding South Asia)

$1 \times 8 = 8$

1. Answer the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) When was SAARC established?
SAARC কেতিয়া স্থাপিত হৈছিল ?

(b) What is the full form of BIMSTEC?
BIMSTECৰ সম্পূৰ্ণ কপটো কি ?

(c) When did Bangladesh become independent?
বাংলাদেশে কেতিয়া স্বাধীনতা লাভ কৰিছিল ?

(d) Who is considered the founder of Pakistan?
পাকিস্তানৰ স্থাপক বুলি কাক গণ্য কৰা হয় ?

(e) Name one major objective of Nepal's foreign policy.
নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ এটা মুখ্য উদ্দেশ্য লিখা।

(f) Name one major political party in Sri Lanka.
শ্ৰীলঙ্কাৰ এটা মুখ্য ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

26A/86

(Turn Over)

(8)

(g) What is the full form of UNHCR?
UNHCR-র সম্পূর্ণ কপটো কি ?

(h) Who developed the Human Development Index (HDI)?
মানব উন্নয়ন সূচক (HDI) কোনে বিকাশ করিছিল ?

2. Answer the following questions (any six) :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Mention two reasons for the failure of SAARC.
SAARC-ৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটা কাৰণ লিখা ।

(b) Write two effects of British colonialism in South Asia.
ত্ৰিতীয় উপনিৰেশবাদৰ দক্ষিণ এছিয়াত দুটা প্ৰভাৱ লিখা ।

(c) Name two major political parties in Bangladesh.
বাংলাদেশৰ দুটা মুখ্য বাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা ।

(d) Mention two challenges to democracy in South Asia.
দক্ষিণ এছিয়াৰ গণতন্ত্ৰৰ দুটা প্ৰত্যাহান উল্লেখ কৰা ।

(e) Name two important allies of Pakistan.
পাকিস্তানৰ দুটা মুখ্য মিত্ৰ-বাট্ৰৰ নাম লিখা ।

26A/86

(Continued)

(9)

(f) Mention two basic principles of Nepal's foreign policy.
নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা মৌলিক নীতি উল্লেখ কৰা ।

(g) Write two causes of insurgency in South Asia.
দক্ষিণ এছিয়াত উপ্ৰবাদৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা ।

(h) Mention the differences between refugee and migrant.
শ্ৰণার্থী আৰু প্ৰজকৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা ।

(i) What are the main indicators of human development?
মানব উন্নয়নৰ মুখ্য সূচকসমূহ কি ?

(j) Name two external powers influencing South Asia.
দক্ষিণ এছিয়াক প্ৰভাৱিত কৰা দুটা বাহ্যিক শক্তিৰ নাম লিখা ।

3. Answer the following questions (any four) :
5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Write a short note on BAKSAL Movement or Guzral Doctrine.
বাকচাল (BAKSAL) আন্দোলন অথবা গুজৰাল নীতিৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা ।

26A/86

(Turn Over)

(10)

(b) Write a short note on the Partition of British India and its consequences.
ট্রিহিত ভারতৰ দেশ বিভাজন আৰু তাৰ ফলাফলৰ ওপৰত
এটা চমু টোকা লিখা ।

(c) Explain the role of the army in shaping Pakistan's politics.
পাকিস্তানৰ বাজনীতি গঠনত সেনাবাহিনীৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা
কৰা ।

(d) Discuss briefly the basic objectives of SAARC.
SAARC-ৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে আলোচনা
কৰা ।

(e) Discuss South Asia as a geostrategic location.
ভোগোলিক-কৌশলগত স্থান হিচাপে দক্ষিণ এছিয়াৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা ।

(f) Write a short note on either Look East Policy or Act East Policy.
Look East Policy অথবা Act East Policy-ৰ
বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা ।

(g) Describe the state of democracy in Bangladesh.
বাংলাদেশৰ গণতন্ত্ৰৰ অৱস্থা বৰ্ণনা কৰা ।

26A/86

(Continued)

(11)

(h) Explain the main challenges to regional cooperation in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত আঞ্চলিক সহযোগিতাৰ মুখ্য
প্ৰত্যাহানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

4. Answer the following questions (any two) :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো দুটা) :

(a) Assess the major non-traditional security challenges faced by South Asian countries.

দক্ষিণ এছিয়াৰ দেশসমূহে সমৃদ্ধীৰ হৈৱা অ-পৰম্পৰাগত
সুৰক্ষা প্ৰত্যাহানসমূহ মূল্যায়ন কৰা ।

(b) Evaluate the impact of terrorism on peace and development in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত শান্তি আৰু উন্নয়নৰ ওপৰত সন্তুষ্টিসৰাদৰ
প্ৰভাৱ মূল্যায়ন কৰা ।

(c) Write notes on (i) Grameen Bank concept of Bangladesh and (ii) Human Development in South Asia.

(i) বাংলাদেশৰ প্ৰাথমিক বেংকৰ ধাৰণা আৰু (ii) দক্ষিণ
এছিয়াৰ মানৰ সম্পদ উন্নয়নৰ বিষয়ে টোকা লিখা ।

26A/86

(Turn Over)

(d) Discuss the economic crisis in Sri Lanka and its implications for governance.

শ্রীলংকার আর্থিক সংকট আৰু শাসন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত তাৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা ।

(e) Discuss the political, economic and humanitarian dimensions of migration in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াৰ প্ৰজননৰ ৰাজনৈতিক, অথনৈতিক আৰু মানবীয় দিশসমূহ আলোচনা কৰা ।

★ ★ ★